

Zitting 15 oktober 2015

OM

contra

D.J. de Jong

21-002684-14 (strafzaak)

Requisitoir

A.H.J.M. Damen

Advocaat-generaal ressortsparket Arnhem-Leeuwarden

Tenlastelegging:

1.—periode 1-10-2010 tm 19-10-2010 te Appelscha
Medeplegen van (telkens) opzettelijk
In de uitoefening van beroep of bedrijf
telen etc. in elk geval opzettelijk aanwezig hebben
in/nabij een pand aan de Willemstad
hoeveelheden van ongeveer
298 hennepplanten eo
170 hennepstekken eo
116 hennepplanten (is dubbel-vermelding waarvan ik vrijspraak zal vragen)

2.—19-10-2010 te Appelscha

Opzettelijk aanwezig hebben van plm 30 kilo (natte) hennep

3.—periode 1-7-2011 tm 25-10-2011 te Appelscha
Medeplegen van (telkens) opzettelijk
In de uitoefening van beroep of bedrijf
telen etc. in elk geval opzettelijk aanwezig hebben
in/nabij een pand aan de Willemstad
hoeveelheden van ongeveer
11,3 kilo hennep eo
16 hennepplanten eo
91 hennepstekken

Ontvankelijkheid hoger beroep:

Vonnis 25-4-2014

Appel verdachte 7-5-2014:

appel tijdig en op de juiste wijze ingesteld: ontvankelijk.

I Inleiding

I A Beschrijving van de aan de orde zijnde casus

De heer De Jong wordt verdacht van het meermalen telen van hennep. Voor hem is het een principekwestie; over het feit van het telen en zijn betrokkenheid daarbij maakt hij geen geheim. Het gaat hem om het punt dat de wijze waarop hij werkt –zonder chemische middelen en zonder diefstal van stroom- in zijn ogen zou moeten leiden tot niet-ontvankelijkheid van het openbaar ministerie en subsidiair tot straffeloosheid. De rechtbank heeft dit betoog niet gehonoreerd, heeft het openbaar ministerie ontvankelijk verklaard en heeft aan de heer De Jong een straf opgelegd. De heer De Jong heeft hoger beroep ingesteld tegen dit vonnis. Er is geen appelschriftuur ingediend. Wel was bij behandeling in eerste aanleg een uitgebreid schriftelijk pleidooi beschikbaar. Op de daarin naar voren gebrachte argumenten zal ik hieronder ingaan.

I B Juridisch kader

Art. 3 van de Opiumwet verbiedt onder meer het verkopen en telen van, kort gezegd, softdrugs, maar onder strikte voorwaarden wordt het verkopen in coffeeshops gedoogd.¹

De teler echter, ook als die aan de ‘achterdeur’ levert, wordt wel vervolgd. Ten aanzien van het vervolgingsbeleid van het Openbaar Ministerie vermeldt de Aanwijzing Opiumwet o.m. over telen van hennep het volgende:

“3.2.1. Teelt van hennep (of de cannabis plant)

Deze aanwijzing gaat uit van twee situaties: er is sprake van ofwel beroeps- of bedrijfsmatige teelt, ofwel geen beroeps- of bedrijfsmatige teelt.

Niet bedrijfsmatige teelt van een geringe hoeveelheid voor eigen gebruik heeft, indien de verdachte volwassen is, geen prioriteit. Teelt door minderjarigen behoort steeds te leiden tot een strafrechtelijke reactie.

Prioriteit ligt bij de beroeps- of bedrijfsmatige teelt. Bij de vaststelling van hetgeen beroeps- of bedrijfsmatige teelt is, spelen de volgende factoren een rol:

- De schaalgrootte van de teelt: de hoeveelheid planten; Bij een hoeveelheid van 5 planten of minder wordt in beginsel aangenomen dat er geen sprake is van beroeps- of bedrijfsmatig handelen. Deze situatie wordt gelijk behandeld als de situatie waarin wordt geconstateerd dat sprake is van een geringe hoeveelheid, bestemd voor eigen gebruik.*

- De mate van professionaliteit, afgemeten aan het soort perceel waarop geteeld wordt, belichting, verwarming, bevloeiing, etc. (opgenomen in bijlage 1); Indien, ongeacht de hoeveelheid planten, wordt voldaan aan twee of meer punten, genoemd in de lijst indicatoren met betrekking tot de mate van professionaliteit, zoals opgenomen in bijlage 1, wordt aangenomen dat er sprake is van beroeps- of bedrijfsmatig handelen.*

¹ Zie voor beschrijvingen van de totstandkoming van het Nederlandse softdrugs-/coffeeshopbeleid T. Boekhout van Solinge, ‘Het Nederlands drugsbeleid en de wet van de remmende voorsprong’, *NJB* 2010, 2090 en R.A. Noorhoff, *Artikel 13b Opiumwet: wegwijz in gedogen en handhaven*, Deventer: Kluwer 2011, hoofdstuk 2.

•*Het doel van de teelt.*

Indien er sprake is van het telen van hennep om geldelijk gewin te verkrijgen, wordt, ongeacht de hoeveelheid planten, aangenomen dat er sprake is van beroeps- of bedrijfsmatig handelen.”

Duidelijk is direct dat de ‘vriendelijke thuisteler’ al vrij snel als beroeps- of bedrijfsmatige teler kan worden aangemerkt en dus volgens het eigen beleid van het Openbaar Ministerie zal moeten worden vervolgd. Uit de rechtspraak wordt ook duidelijk dat wanneer het Openbaar Ministerie bij die vervolging geen algemene beginselen van behoorlijk strafprocesrecht schendt, zij door de feitenrechter ontvankelijk zal worden geacht.² Ook zal de feitenrechter het telen in beginsel strafbaar achten.

Door strafrechters wordt in vergelijkbare casus wel gebruik gemaakt van het rechterlijk pardon (art. 9a Sr).³ Productie en distributie moeten echter worden vervolgd op grond van de Opiumwet en van internationale verdragen, er is geen andere optie voor het Openbaar Ministerie.⁴

² Zie o.m. de bekende Checkpoint-zaak (HR 2 juli 2013, ECLI:NL:HR:2013:7 en - na verwijzing - Gerechtshof Amsterdam 16 juli 2014, ECLI:NL:GHAMS:2014:2840). In deze zaken was een cruciale rol weggelegd voor het driehoeksoverleg. Ten aanzien daarvan geldt overigens dat dit overleg geen besluitvormende bevoegdheid heeft en voorts dat de officier van justitie in dat overleg is gebonden aan het OM-beleid. Reeds hierdoor krijgt dat overleg voor een groot deel het karakter van een rituele dans, aldus H. Hennekens in ‘Grenzen aan het opportuniteitsbeginsel. Een verkenning in relatie tot het drugsbeleid’, in: J.W. Fokkens, P.H.P.H.M.C. van Kempen, H.J.B. Sackers & P.C. Vegter (red.), *Ad hunc modum. Opstellen over materieel strafrecht* (Machielse-bundel), Deventer: Kluwer 2013, p. 101

³ Meer in het algemeen over het rechterlijk pardon, zie N. Jörg, ‘Ruimer pleidooi voor het rechterlijk pardon’, in: J.W. Fokkens, P.H.P.H.M.C. van Kempen, H.J.B. Sackers & P.C. Vegter (red.), *Ad hunc modum. Opstellen over materieel strafrecht* (Machielse-bundel), Deventer: Kluwer 2013, p. 151 e.v.

⁴⁴ P.H.P.H.M.C. van Kempen & M.I. Fedorova, *Internationaal recht en cannabis: Een beoordeling op basis van VN-drugsverdragen en EU-drugsregelgeving van gemeentelijke en buitenlandse opvattingen pro regulering van cannabisteelt voor recreatief gebruik*, Deventer: Kluwer 2014.

II verweren verdediging betreffende ontvankelijkheid OM

De laatste jaren voert de verdediging in vergelijkbare zaken verweren betreffende de ontvankelijkheid naar aanleiding van het gedoogbeleid van het Openbaar Ministerie. Voorop staat dat op grond van het in artikelen 167 lid 2 en 242 lid 2 Sv verankerde positief opportuniteitsbeginsel aan het Openbaar Ministerie het vervolgingsrecht toekomt.

In het Checkpoint-arrest geeft de Hoge Raad aan dat slechts in zeer beperkte mate inhoudelijke rechterlijke toetsing mogelijk is van de vervolgingsbepaling en slechts in uitzonderlijke gevallen plaats is voor een niet-ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie in de vervolging op de grond dat het instellen of voortzetten van die vervolging onverenigbaar is met beginselen van een goede procesorde.

Er is sprake van uitzonderlijke gevallen:

(1). Wanneer de vervolging wordt ingesteld of voortgezet nadat door het openbaar ministerie gedane, of aan het openbaar ministerie toe te rekenen, uitlatingen (of daarmee gelijk te stellen gedragingen) bij de verdachte het gerechtvaardigde vertrouwen hebben gewekt dat hij niet (verder) zal worden vervolgd. Het moet gaan om uitlatingen of gedragingen van functionarissen aan wie die bevoegdheid toekomt. En waarbij de Hoge Raad op basis van eerdere rechtspraak overweegt dat aan uitlatingen of gedragingen van functionarissen aan wie geen bevoegdheden in verband met de vervolgingsbeslissing zijn toegekend zo'n gerechtvaardigd vertrouwen dat (verdere) vervolging achterwege zal blijven evenwel in de regel niet kan worden ontleend.

(2) als een vervolging wordt ingesteld of voortgezet terwijl geen redelijk handelend lid van het openbaar ministerie heeft kunnen oordelen dat met (voortzetting van) de vervolging enig door strafrechtelijke handhaving beschermd belang gediend kan zijn. In het geval van een zodanige, aperte onevenredigheid van de vervolgingsbeslissing is de (verdere) vervolging onverenigbaar met het verbod van willekeur (dat in de strafrechtspraak in dit verband ook wel wordt omschreven als het beginsel van een redelijke en billijke belangenafweging).

Ontvankelijkheid openbaar ministerie

De verdediging betoogt in deze zaak dat het openbaar ministerie niet-ontvankelijk is in de vervolging van verdachten en voert daar twee gronden voor aan:

- a. Verdachte voldoet aan alle regels en dient het gezondheidsbelang dat ook de Opiumwet wil beschermen;
- b. er is een ernstige overschrijding van de redelijke termijn.

De rechtbank heeft deze 2 argumenten besproken en gewogen en is met overneming van de door de officier van justitie gevoerde argumenten tot het oordeel gekomen dat het openbaar ministerie ontvankelijk is. Nu dit verweer opnieuw gevoerd wordt stel ik daar opnieuw dezelfde argumenten tegenover:

In de tenlastelegging wordt verdachte, kort samengevat, verweten dat hij in 2010 en 2011 telkens een hoeveelheid van meer dan 30 gram hennep hebben geteeld, bereid, bewerkt, verwerkt, verkocht, afgeleverd, verstrekt, vervoerd en aanwezig hebben gehad.

Beoordeeld moet worden of in deze zaak sprake is van een zo uitzonderlijk geval als door de Hoge Raad in het hiervoor genoemde Checkpoint arrest bedoeld.

Eerst dient onderzocht te worden of door het openbaar ministerie gedane, of aan het openbaar ministerie toe te rekenen uitlatingen (of daarmee gelijk te stellen gedragingen) het gerechtvaardigde vertrouwen bij verdachte kan hebben gewekt dat hij niet (verder) zouden worden vervolgd.

Vastgesteld kan worden, in de eerste plaats mede aan de hand van het landelijke drugsbeleid, zoals dat gold ten tijde van de ten laste gelegde perioden, dat geen sprake was van het van overheidswege gedogen van de aan verdachte ten laste gelegde gedragingen. Telen van hennep was en is volgens de Opiumwet verboden.

Uit het dossier en tijdens de behandeling ter zitting van de rechtbank is niet gebleken dat sprake is geweest van door het openbaar ministerie gedane, of aan het openbaar ministerie toe te rekenen, uitlatingen (of daarmee gelijk te stellen gedragingen), die bij de verdachte het gerechtvaardigde vertrouwen hebben kunnen wekken dat hij niet (verder) zouden worden vervolgd voor overtreding van artikel 3 van de Opiumwet vanwege de hennepcultuur. Zoals ook de rechtbank opmerkt is het feit dat verdachte is vervolgd en veroordeeld voor kortgezegd hennepcultuur gepleegd in 2008 juist een contra-indicatie: door toen te vervolgen heeft het OM nadrukkelijk het signaal gegeven dat deze handelwijze strafbaar is.

Verder dient volgens voormeld arrest te worden getoetst of de vervolging is ingesteld of voortgezet terwijl geen redelijk handelend lid van het openbaar ministerie heeft kunnen oordelen dat met (voortzetting van) de vervolging enig door strafrechtelijke handhaving beschermd belang gediend kan zijn, zodat er strijd is met het beginsel van een redelijke en billijke belangenafweging.

In de "Aanwijzing Opiumwet" van het College van Procureurs-Generaal, d.d. 27 december 2011, die geldig was ten tijde van de in de tenlasteleggingen genoemde periode, staat onder meer vermeld dat prioriteit ligt bij de beroeps- of bedrijfsmatige cultuur. Ik heb in de inleiding de factoren genoemd op grond waarvan dat beoordeeld wordt.

De rechtbank overweegt in dit kader dat nu de vervolging zich richt op het in de uitoefening van beroep of bedrijf telen en/of aanwezig hebben van een groot aantal hennepplanten, dat gaat om feiten waarop volgens de Opiumwet straffen van aanzienlijke zwaarte kunnen worden opgelegd.

Hoewel de Nederlandse overheid vanuit het oogpunt van het algemeen belang een gedoogbeleid voert, waardoor de verkoop van hennep in coffeeshops onder bepaalde voorwaarden wordt gedoogd, is de cultuur en verkoop van hennep aan die coffeeshops verboden. In het beleid is de cultuur en de aanvoer van de hennep naar de coffeeshop niet geregeld. Dit is de kern van de zogenaamde achterdeurproblematiek, van welke problematiek verdachte zich ook bewust was. Het moge zo zijn dat het gedoogbeleid in combinatie met het achterdeurbeleid als onredelijk en hypocriet wordt ervaren, feit is dat er op dit moment noch maatschappelijk noch politiek consensus bestaat over de wijze waarop de achterdeurproblematiek moet worden opgelost.

De (verdere) vervolging is verder in lijn met voormelde Aanwijzing Opiumwet van het College van Procureurs-Generaal. Tot slot: er is weliswaar zoals genoemd in de rechtspraak waarneembaar dat rechters 9a toepassen, maar dat mag –ook gezien het

appelbeleid van het OM- zeker geen bestendige jurisprudentie genoemd worden en vormt derhalve geen factor waaraan de vervolgingsbeslissing getoetst dient te worden..

Verder heeft de verdediging in dit kader naar voren gebracht dat verdachte door zijn handelwijze de belangen van de volksgezondheid heeft willen dienen. Door te handelen conform de ratio van de Opiumwet –bescherming van de volksgezondheid- zou het OM niet mogen vervolgen.

Op grond van deze stelling van verdachte kan niet worden aangenomen dat sprake is van een situatie dat het belang dat door de norm van de Opiumwet wordt beschermd, in dit geval beter wordt gediend door het overtreden van het voorschrift, zoals verdachte heeft gedaan, dan door het naleven ervan. De Opiumwet verbiedt immers de teelt van cannabis in de vorm zoals verdachte die praktiseert. Via de Aanwijzing Opiumwet is ten aanzien van hennep deels gekozen voor regulering en gedogen, maar er is vanuit de overheid geen sprake van propagering of bevordering van drugsgebruik.

Verder moet het beroep worden verworpen, omdat verdachte eigenmachtig en geheel naar eigen inzichten, en met terzijdestelling van wetgeving en geldend democratisch gedragen beleid, is overgegaan tot het op grote schaal telen van hennep. Een dergelijk handelen kan niet meebrengen dat de wederrechtelijkheid van de bewezen te verklaren feiten kan komen te vervallen.

Alles afwegende kan in de gegeven omstandigheden niet worden geoordeeld dat geen redelijk handelend lid van het openbaar ministerie heeft kunnen oordelen dat met de (voortzetting van) de vervolging enig door strafrechtelijke handhaving beschermd belang gediend kan zijn. Het betreffende verweer moet worden verworpen.

Ten aanzien van de overschrijding van de redelijke termijn heeft de rechtbank overwogen dat verdachte na zijn eerste verhoor bij de politie in oktober 2010 in redelijkheid de verwachting kon hebben dat tegen hem ter zake van overtreding van de Opiumwet een strafvervolging zou worden ingesteld. De dagvaarding is pas in maart 2014 naar verdachte verstuurd. Uitgangspunt is dat de zaak in eerste aanleg binnen een termijn van twee jaar met een eindvonnis is afgerond, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden.

In casu is niet gebleken van bijzondere omstandigheden ter rechtvaardiging van enige vertraging. Op basis van het bovenstaande kan worden geoordeeld dat sprake is van een schending van de redelijke termijn in 1^e aanleg van ongeveer anderhalf jaar. In de appelprocedure vindt berechting plaats binnen 18 maanden na vonnisdatum, hetgeen in deze fase binnen de norm voor behandeling binnen redelijke termijn is.

Deze termijnoverschrijding dient op grond van bestendige jurisprudentie van de Hoge Raad niet te leiden tot de niet-ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie in de strafvervolging. Ook niet in uitzonderlijke gevallen.

Door de verdediging is het argument naar voren gebrachte dat door de wijziging van de verjaringsregels het arrest van 2008 nu in een ander licht gezien zou moeten worden. De conclusie van de rechtbank, dat het arrest zo gelezen wordt dat de verjaringsbepalingen niet ten grondslag hebben gelegen aan dit oordeel van de Hoge Raad, moet mijns inziens overgenomen worden evenals de daarvoor gebruikte argumentatie. Conclusie is dan dat termijnoverschrijding nog steeds conform de uitgangspunten genoemd in dat arrest beoordeeld moet worden.

De gevolgen van de schending van de redelijke termijn kunnen bij een eventuele strafoplegging in aanmerking worden genomen.

Met als eindconclusie: ik requireer tot ontvankelijkheid van het openbaar ministerie.

III Bewezenverklaring

Op basis van de zich in het dossier bevindende bewijsmiddelen meent het Openbaar Ministerie dat aangaande de vraag of het tenlastegelegde wettig en overtuigend kan worden bewezenverklaard de conclusie kort kan zijn.

Gezien de bekennende verklaringen van verdachte alsmede de verdere inhoud van het proces-verbaal van politie kunnen de feiten wettig en overtuigend bewezen worden verklaard zoals door de rechtbank weergegeven op p. 8 en 9 van het vonnis.

Die bewezenverklaring omvat zowel het strafverhogende aspect “in de uitoefening van beroep of bedrijf” in de feiten 1 en 3, als de gewichtsbepaling van de hennep van (ongeveer) 30 kilogram in feit 2.

Die bewezenverklaring omvat niet het “medeplegen” zoals tenlastegelegd in de feiten 1 en 3 omdat ik evenals de rechtbank en de officier van justitie van oordeel ben dat er onvoldoende bewijs is voor een bewuste samenwerking en een gezamenlijke uitvoering. De rechtbank heeft vrijgesproken van de aparte vermelding van 116 planten in feit 1 omdat dat aantal al is opgenomen in het vermelde aantal van 298 planten. Dat oordeel dient mijns inziens overgenomen te worden.

IV Strafbaarheid van het feit: ontbreken van de materiële wederrechtelijkheid?

Namens verdachte is in het kader van de discussie over de ontvankelijkheid van het openbaar ministerie betoogd dat door de handelwijze van verdachte juist de belangen van de volksgezondheid worden gediend, welk belang ook de ratio vormt voor de strafbaarstelling in de Opiumwet. Voor zoveel dit betoog ook zou worden opgevat als een beroep op het ontbreken van de materiële wederrechtelijkheid moet dit worden verworpen op grond van de argumenten die ik hiervoor noemde.

Het openbaar ministerie acht op grond van de geldende wetgeving het telen van hennep in de onderliggende zaak dan ook strafbaar en acht verdachten eveneens strafbaar.

V Welke straf of maatregel?

De verdediging heeft de rechtbank gevraagd artikel 9a Sr (rechterlijk pardon) toe te passen. De rechtbank heeft dat verzoek niet gehonoreerd.

De verdediging zal ongetwijfeld dit verzoek opnieuw doen. Daarover wil ik het volgende naar voren brengen.

Blijkens de wetsgeschiedenis kan voor deze afdoening worden gekozen als de rechter dit raadzaam acht in verband met de geringe ernst van het feit, de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het feit is begaan, dan wel die zich nadien hebben voorgedaan. Te denken valt aan het intreden van ongeneeslijke ziekte bij de verdachte of een zeer beperkte strafwaardigheid van het feit. Oplegging van een ‘echte straf’ is in die gevallen niet gewenst.

Het Openbaar Ministerie is van mening dat het stelselmatig en standaard toepassen van 9a Sr bij hennepzaken in strijd is met Nederlandse strafwetgeving, in strijd is met internationale verplichtingen betreffende cannabis⁵ en de handhaving van de wet en opsporing van strafbare feiten ondermijnt. De rechter gaat bij veelvuldige toepassing van artikel 9a Sr op de stoel van de wetgever zitten. In dit verband wijs ik op artikel 11 van de Wet algemene bepalingen dat de rechter voorschrijft volgens de wet recht te spreken en hij in geen geval de innerlijke waarde of billijkheid van de wet mag beoordelen. Daarbij wordt zijdens het OM ook gewezen op de trias politica, de leer van de scheiding der machten, die een belangrijk en fundamenteel principe is van onze

⁵ Preambule en artikelen 4, 12-21, 33, 36, 37, 38, Enkelvoudig Verdrag; Preambule Sluikhandel Verdrag.

democratische rechtsstaat. Het is niet aan de rechterlijke macht maar aan de wetgever om de keuzes te maken ten aanzien van het te voeren drugsbeleid.

Het Openbaar Ministerie is van mening dat op basis van de volgende vragen de rechter moet komen tot een verantwoorde straftoemeting per geval.⁶

1 Welk strafbaar feit is gepleegd?

Opzettelijk handelen in strijd met het in artikel 3 onder B en C van de Opiumwet gegeven verbod. De ratio van deze wet is het beschermen van de volksgezondheid.

2. Wat is het effect van het delict?

De oogst van de hennepkwekerij werd volgens verdachte via “de coffeeshop” verkocht (politieverhoor verdachte 2010). Door te leveren aan een of meer coffeeshops heeft verdachte het vertrouwen in het Nederlandse gedoogbeleid schade toegebracht. De wetsovertredingen via de ‘achterdeur’ vallen in veel gevallen onder de zware georganiseerde criminaliteit en worden door het Openbaar Ministerie als ondermijnd voor de samenleving beschouwd. Het is een vorm van criminaliteit die vaak gepaard gaat met rip deals, levens- en geweldsmisdrijven. Dat verdachte uitsluitend leverde aan coffeeshops, de elektriciteit betaalde en geen bestrijdingsmiddelen gebruikte doet aan de conclusie dat in het algemeen de teelt en achterdeurbelevering behoort tot het terrein van de zware georganiseerde criminaliteit niet af.

Bij brief van 27 mei 2011 heeft het kabinet Rutte de stelling “geen deuren maar daders” onderschreven in navolging van de adviezen van het rapport van Van de Donk⁷. Kort samengevat wordt het Nederlandse coffeeshopbeleid herhaald en een nieuwe impuls gegeven.

De Minister van veiligheid en justitie benadrukt dat:

- het middelengebruik van minderjarigen moet sterker worden tegengegaan;
- kwetsbare jongeren dienen te worden beschermd tegen drugs- en alcoholgebruik en tegen daarmee samenhangend probleemgedrag en tegen sociale marginalisering;
- coffeeshops zijn uitgroeid tot moeilijk beheersbare grote cannabis-verkooppunten;
- de coffeeshops terug moeten naar waar ze oorspronkelijk voor bedoeld waren: verkooppunten voor de lokale gebruikers (kleinschalige gelegenheden);
- versterking en verbreding van de strijd tegen de georganiseerde misdaad nodig is.

Het weren van drugstoeristen geschiedt door middel van invoering van gefaseerde handhaving van het ingezetenen criterium en door middel van lokaal maatwerk. De illegale straathandel en drugsrunners worden hard aangepakt en het gehalte werkzame stoffen in softdrugs wordt aan een maximum gebonden.

3. Zijn er straf beïnvloedende omstandigheden ten aanzien van de verdachte?

Het openbaar ministerie is van oordeel dat de Opiumwet en de Aanwijzing Opiumwet een limitatief en restrictief karakter kennen en geen ruimte bieden voor extensieve interpretatie van de doelstelling; mede gezien het huidige politiek-maatschappelijk debat dat hierover plaatsvindt, zoals geschetst in het requisitoir. In de genoemde aanwijzing wordt de context van het gedoogbeleid in een expliciet hoger belang gevonden aangaande ten eerste de volksgezondheid -scheiding der markten; softdruggebruiker niet in aanraking laten komen met harddrugs- en ten tweede de openbare orde - tegengaan van gebruik en handel op straat.

⁶ P. Schuyt, *Verantwoorde straftoemeting*, proefschrift verdedigd op 7 januari 2010 Radbouduniversiteit te Nijmegen.

⁷ TK 2013-2014, 24077, nr. 314.

De aanwijzing stelt verder duidelijk onder paragraaf 3.2.1. dat teelt niet is toegestaan. Uitsluitend niet bedrijfsmatige teelt van 5 of minder planten wordt gedoogd. In dat geval wordt uitgegaan van bestemming voor eigen gebruik.

De positie van de verdachte is daarmee niet op een lijn te stellen met de exploitant van een coffeeshop. Daarvoor gelden vanuit de aanwijzing bepaalde expliciete en strikte gedoogvoorwaarden en voorts valt deze veelal onder een handhaving- en vergunningstelsel van het bevoegd gezag, in casu de gemeente. Op onderdelen is via de Aanwijzing derhalve gekozen voor regulering en gedogen, maar er is vanuit de overheid zeker geen sprake van propagering of bevordering van drugsgebruik. Het openbaar ministerie is daarbij en vandaaruit zodoende de mening toegedaan dat het exclusief aan de wetgever is om de kaders van het drugsbeleid vast te stellen.

Verder heeft verdachte doelbewust, bij voortdurende en herhaling de Opiumwet overtreden door beroeps- en bedrijfsmatig hennep te kweken, terwijl op voorhand duidelijk dat zulks strafbare handelingen zou opleveren. De gestelde idealistische motieven doen daar niet aan af.

Vastgesteld kan worden dat verdachte in ieder geval heeft volhard in zijn strafbare gedrag. Ook na een eerdere ontmanteling van de hennepkwekerij is hij willens en wetens doorgegaan met de kweek van cannabis. Het openbaar ministerie begrijpt dat het handelen van de heer De Jong is ingegeven door ideologische motieven, maar deze intenties maken het gedrag niet minder strafwaardig. De Opiumwet verbiedt nu eenmaal de teelt van hennep en hij wist dat ook. Hij had het aan de orde stellen van de tegenstrijdigheid die in zijn ogen bestaat tussen het gedoogbeleid en het telen van hennep moeten beperken tot hetgeen hij al deed en doet in media en politiek.

Anders dan de rechtbank ben ik van oordeel dat het aanwezig hebben van de ‘natte’ hennep zoals bewezenverklaard onder feit 2 voor de strafoplegging wel betekenis toekomt. Het gaat hier namelijk niet om afval van een oogst of om een direct na een oogst voor de afnemer gereed staande hoeveelheid hennep, maar het hier gaat om hennep die door verdachte zelf wordt gedroogd (en dus ook “bewerkt” wordt in de zin van de Opiumwet). Daarom ben ik van oordeel dat dat niet een activiteit is die rechtstreeks voortvloeit uit het telen, maar een zelfstandige en strafwaardige handeling.

Anderzijds ligt een deel van de feiten al een tijd achter ons en is in 1^e aanleg de redelijke termijn overschreden, hetgeen zijn weerslag in de op te leggen straf moet krijgen.

De Landelijke oriëntatiepunten van de rechtspraak in Nederland en de strafvorderingsrichtlijn van het OM gaan bij een eerste veroordeling voor dergelijke feiten, gelet op de omvang van de aangetroffen hoeveelheden hennep uit, van een werkstraf in combinatie met een voorwaardelijke gevangenisstraf. In geval van meerdere oogsten en in geval van recidive, zoals in deze zaak, zou navenant hoger kunnen worden gestraft. De rechtbank gaat uit van een werkstraf van 240 uur en een voorwaardelijke gevangenisstraf voor de duur van twee maanden. Dat uitgangspunt neem ik over.

De rechtbank noemt vervolgens drie factoren die tot strafvermindering zouden moeten leiden.

Met de eerste er van –de overschrijding van de redelijke termijn in 1^e aanleg met ongeveer anderhalf jaar- ben ik het eens en vraag die ook over te nemen.

De twee andere argumenten –geen brandgevaar en geen diefstal van elektriciteit- zijn naar mijn oordeel geen strafverminderende factoren ten opzichte van het uitgangspunt

in de oriëntatiepunten en OM-richtlijn, maar zijn juist –bij aanwezigheid van die factoren- straf verhogend. Ik kom daarom tot een grotere omvang van het aantal op te leggen uren werkstraf.

Evenals de rechtbank acht ik een voorwaardelijk strafdeel aan de orde gezien de formele recidive, gezien het feit dat verdachte ook na verbalisering in 2010 opnieuw ging kweken en gezien de voor verdachte geldende redenen om deze feiten te plegen. Gezien met name het laatste argument acht ik de ook door de rechtbank opgelegde proeftijd van 3 jaar geboden.

Het belang van het Openbaar Ministerie is er in deze zaak naast normbevestiging vanuit de Opiumwet vooral in gelegen dat het de heer De Jong (en de samenleving) duidelijk wordt dat met deze wijze van open en doelbewust strafbaar handelen om wetgeving en in dit geval drugsbeleid aan de kaak te stellen, niet een manier is die wordt geaccepteerd en gehonoreerd.

Al deze omstandigheden afwegende, is het Openbaar Ministerie van oordeel dat het in deze zaak en bij deze verdachte het beste past om een werkstraf op te leggen, in combinatie met een voorwaardelijke gevangenisstraf. Bij de strafeis is rekening gehouden met de overschrijding van de redelijke termijn bij de berechting in eerste aanleg in die zin dat in plaats van een werkstraf van 240 uur een lagere werkstraf wordt opgelegd.

Het openbaar ministerie is van oordeel dat de eerste rechter op goede gronden heeft geoordeeld en op juiste wijze heeft beslist, behoudens voor wat betreft de beslissingen ten aanzien van de strafoplegging.

Gelet op het voorgaande dient het vonnis waarvan beroep voor wat betreft de beslissingen ten aanzien van de strafoplegging te worden vernietigd en dient in zoverre opnieuw recht te worden gedaan. Voor het overige dient het vonnis - met overneming van gronden - te worden bevestigd.

4. Eis:

Vernietiging van het vonnis van de rechtbank Noord-Nederland van 25-4-2014 ten aanzien van de opgelegde straf.

Ontvankelijk verklaring van het openbaar ministerie

180 uur taakstraf en 2 maanden gevangenisstraf voorwaardelijk met een proeftijd van 3 jaren.

A.H.J.M. Damen
Advocaat-generaal